מגיר בשעה תולה (סי' ~~ש~~ עיין סעיף ג') הנשבע לנדור לחבירו בעם פלוני
לגירש אותו עם בשבת, חייב לנדרו קודם אותו יום, ואם לא פירש קודם, צריך
ליתן לו בעותו יום מחכון וישומו אותו ויתנו לו בתורת פרעון.

והיו דקתני דחייב לנדרו קודם אותו יום, אף דנשבע לנדרו בעותו
יום, כל דבוותו היתה שיהיה פרוע בעותו יום והולכין אחר הווה (בעותו
הקרוב שם). והיו דקתני ואם לא פירש קודם, צריך ליתן לו בעותו יום מחכון
וישומו אותו ויתנו לו בתורת פרעון - משום דמחכון עכיבו לה פרעון
ונמצא דעבר על השבועה, אלא נותנו בתורת פרעון. (x)
ואף דפרעון אסור בשבת, ובכל התורה הכא, משום דגיסורו הוא
משום מצוה הבא, ובכהאי הוי תפני שמים (שלא יעבור על השבועה)
וכמו דמותר לפדות התינוק בשבת וכולה. ומהכא התורה נמי לשום המחכון
אז מדירה. ואומר הסמ"ג שם דאם רק הלוה מותר לו למדוך ולשום, אם
אחרים מותר להם להתעסק בזה כדי שיגיעם הלוה מצותו דומיא דשידוך
תינוק וכמו דהתורה מדירה למצוה בשבת. (סוף מס' שבת)
והגר"ש שם עשה עיקר, דאי דמי לשידוך, דהתם המשדן עושה מצוה
משא"כ דמוצר מן הלוה לעבור עבירה, והרי אינו לדם חטא כדי שיצא
בה תבירה (xx) ומדירה מצוה קשרו בשבת, התם שמא יצטרך המודר
עצמו לטבולי. והכא עיקר דאם התורה פרעון, ומדירה ושומא, דהוי
לצורך מצוה, הכי נתיר לו שיעשה המעשה, דאם בזה הוי גיסור טלטול

(x) והיו דקתני מחכון הייני דוקא לפעמא לאחר השבת בממון.
(xx) וכמבואר בתוס' שבת ד' דהיכא דחבירו בשעה אינו לדם חטא - בגיסור דרבנן - שיצא חבירך.

מלקבה מדרבנן.

ואולם דברמב"ם הי' שבת (בפב"ד הי' ואילך) מבואר דיש דברים דחכ"ל אסורו בשבת, דהם דומין למלאכה (~~[illegible]~~ בעין להביש תבואה דבומה לתיקון כלי ובו"כ) ויש דברים דאסרוהו חכ"ל דמבואין לידי מלאכה (בעין מוקה ומתבר, לאיבה שמא יבתלב, ור' רמב"ם פבב שם, ויש דברים אע"פ שאינם דומין למלאכה ואינן מביאין לידי מלאכה, אסור משום מראית העין (ור' רמב"ם פבב הה דמנה הרבה דברים, וקיצרם מדברה).

ולפי ניתן לומר דהיו דהתירו אבי לעדם התינוק בשבת או מדברה שמאל, או פרעון, לצורך מצוה, כיון דאיסורו הוו משום מראית העין, ובבהכ"ל דהוי תפני שמים, ליבא איסור כלל (ולא משום דלצורך מצוה, הוי היתר האיסור), הלבבה גם אחרים יבולים למבוד ולשום, כדי שהלה לא יעבוד על השבועה, כיון דהוי תפני שמים. ומושבת בי' הש"ב.

ולפי"ז גם מושבת בי' הש"ב, אמאי לא התירו טלטול מעות מצוה בזמן שהתירו מדברה – משום דטלטול מלקבה אסורו הוו משום דמבואין לידי מלאכה (x) (ולא משום מראית העין), ובבהכ"ל לא התירו. ור' ברמב"ם שם כתב טעמים לאיסור מלקבה.

ולפי"ז מושב הוו דרש' מנ' (בסוף מס' שבת) של הוא דקושרין בשבת בקשר שאינו של קיימא דמותר אפי' לבתחילה, משמע דהתירו הכל הנשירה משום דליבא איסור כלל, הוו גם הקשר איסור דרבנן, לא התירו משום מצוה, ואילו מדברה המצוה, התירו לצורך מצוה, אף דהוי איסור דרבנן ולפי הנ"ל מושב, דמדברה, כיון דהוי תפני שמים ליבא איסור כלל משום מלאכת קושר, הוי ליבא איסור מדרבנן דדמי לקושר ממש, הכל לא התירו לצורך מצוה ובדלא"ל.

(x) ור' הגבב שם משום הלבבה

וקיר, וגם דמדרגות אסור לעלות בשבת אם הלה שבועה עליו, היינו דנשבע
לעלות בשבת, כיון דגיסורו הוי מדרבנן ולו מדאורייתא, אינו שבועה לבטל איזה
המצוה. ומש"ה בקצור ב' גיר בתוס' דה' מאי וגיר לבטל לבת ועיר.
~~[illegible]~~ (עבי' קידוש והבדלה עיי"ש). וכן השבועות כד' גיר בלה"ל
הסוגר חש אסור מדרבנן, אינו השבועה בלאו הן. ועיי"ש בתוס'
כל ב' דה' דמלון, עבי' שלא כדרך הנאתם, דהשבועה הלה עליו, ואינו
בלאו הן. וכ"ל (ר' בעלי' הגרי' שם סק"ב)

והש"ל לבנין הפוי הגמ' (ולמה לא ב') דהמת ימנע שבועה שלא
אוכל ואכל נוה ומרבדים ומשמש מיטה ורש נוטר, רב ושמואל והלה
מחני לה בכולל, ורש"י כולל בולל. ולל מלון לה בגמרא חש, ומן הגמ' אין
הלה השבועה על חש, והם אסור מדרבנן לל"ל. ומן רש"י ותוי מלקה ומשמע מהש
מבב לגי תפור, ומלמד הגבנה בת, בלבולה הגמר חש אסור מהתם, ולמדו
בתוס שבועה, דהיינו השבועה, משום דגיסורו חש לה מנרש בתורה, ונקבו
מדרבנן לפי הלה מנין דהיינו השבועה ומטעם תוס הנ"ל, וקו' הגמ' הבנו
בלבו לל"ל דגיסורו מדרבנן, והוי לאו לגי תפור ומן להדיו שבועה, אלא
אין חיילו השבועה. ומ"ל לה דהסד הגמ', מיהו בחסקנו דחיילו
השבועה על חש אם לל"ל, ובל גם דגיסורו מנרש לגי תפור, שאעתי
לומר דגיחתאן אל מעשב ומלמד מהש הוי דלמה אינו לה אלמו עם
גיסור בגון שבועה שלא אוכל נבלות, דשניהם גיסור גבולה, ולו

א) ודש"י לגי דל"ל כש לומר.

חיילי ~~השב~~ השבועה, מגיעים לגוי בלי קסדה בגלל, איך איסור
אכילה, אלא האיסור הוא לא למרוח בשעתים (ולכן אומר הנתיב"ד סי' כלה
דאיסור דרבנן בשעתן, לה מעשה עבירה כלל), ולכן חיילי השבועה שלה.
ומובן הוא דהבאנו לעיל בשבועה חיילי של איסור דרבנן ובדלעיל.